

לזכותה. לא יכולנו לחיות בלי עידכון כזה באינפלציה של 130%, אך היא המליצה שהעידכון יהיה על 70% מן האינפלציה ולא על 100%.
התוצאה מעידכון חלקי כזה, ומי אינפלציה גבוהה כזאת היתה שבי עוד שב-1975 רק 1.2% מכלל ה"שכירים הגיעו לדרגת מס שולי של 60%, הרי ב-1979 12.5% מהם נכללו במדרגה גבוהה זו של המס השולי. ב-1975 שילמו 72% מהשכירים מס ממוצע של 25% ורק 28% מהם שילמו יותר. ב-1979, בעיקבות הרפורמה, שילמו 66% מכלל השכירים מס ממוצע של יותר מ-25%.

אין ספק שאפלייה זו במיסוי, היוותה שינוי מכריע בחלוקת ה"הכנסה הלאומית, וכבר הוכחתי כיצד גורמת הצטרות של הון עצום בידי עצמאים וחברות לתה-ליך האינפלציוני.

כל אחד יודע שאם הוא קונה איגרת חוב צמודה, לא ישלם מס על הפרש ההצמדה שיפול ב"חלקו, בשעה שעל תוספת היוקר, שאינה אלא הפרשי הצמדה של השכר, ישלם השכיר מס מלא. גם זהו חידוש של הרפורמה. מה שלא יודע כל אחד, אך אנשי העסקים יודעים היטב, הוא, שאת הפרש ההצמדה שעליהם לשלם על ה"וואותיהם מן הבנקים אפשר לנ"כות מהכנסותיהם החייבות במס. על-פי הרפורמה, הפרשי ההצמדה, בדיוק כמו הריבית, מוכרים כהר"צאה עיסקית שניתנת לניכוי מן הרווח החייב במס.

התוצאה: בעלי-עסקים ותעשיי"נים לקחו הלוואות גדולות, הש"קיעו הלוואות אלה בצמודים - במקום בעסקים והרוויחו פעמיים: פעם מניכוי הפרשי ההצמדה מ"הכנסותיהם החייבות במס, ופעם מאי"תשלום מס על הפרשי ההצ"מדה שהניבו איגרות החוב הצמור"דות! התוצאה: עיסקי הלוואות מן הבנקים ובעסקי הצמודים תפחו, וביחד עימם האינפלציה.

לעשות

סדר

הרפורמה באה לעשות "סדר" במיסוי על ההכנסות השונות, גם מן השכר וגם מן הרווח. ואכן, "סדר" למופת נע"שה בהכנסות מן השכר ובמיסוי כל מרכיביו. אפילו שרי-האוצר ד"היום אינו מצליח להקל על מיסוי הפרמיות מפיריון עבודה גבוה. בשטח מיסוי הרווחים לא הצליחה הרפורמה לעשות שום סדר. ש"עורים השונים, הוסיפה לתמוך עדיין קיימים, לפי סוגי ההשק"עות. הרפורמה לא ביטלה את הש"עורים שונים של מס על רווחים בעשרות השיטות השונות המאפ"שרות לעצמאים ולהברות להקטין באופן מלאכותי את הרווח החייב במס. למשל: על הכנסות מריבית ומרווחי-הון בכלל לא מוטל מס הכנסה (אלא ששיסוק בבורסה אינו עיסוקם הרשמי). לסידור כזה אין אח ורע בשום מקום בעולם, וגם לכך נתנה הרפורמה את ידה.

לסיכום: התשובה לשאלה למי ולמה הועילה הרפורמה ולמי ולמה הזיקה, היא ברורה. היא הזיקה לכל גורם ייצרני; לשכירים ולהון הייצרני כאחד. היא הזיקה לפיר"יון העבודה ולהשקעות הייצרניות, אך היא הועילה להון הפיננסי הר"ספקולטיבי ולבעליו. אין ספק ש"ב-1976 היה מקום לרפורמה במס ההכנסה, רפורמה שונה לחלוטין מזו שהציעה ועדת ב"ן-שחר, שר"נה לחלוטין מזו שביצע שרי-האוצר דא"ו בעיקבות המלצות הוועדה הזאת.

בעיקבות התוצאות הנוראות של הרפורמה היא - אין ספק ש"היום יש צורך חיוני אף יותר ב"רפורמה בשיטת המיסוי בישראל. מי יבצע אותה? הפרופסור חיים ב"ן-שחר?

(המשך מעמוד 28)
צריך להצביע על הקשר האמין שבין הרפורמה שעליה המליץ ב"ן שחר ובין שיעורי האינפלציה ה"אדירים שאנו יודעים היום. ראוי להצביע על הקשר שבין הרפורמה ובין ההתערורות העצומה שחלה בבורסה התל-אביבית בשנים ה"אחרונות. על הקשר שבניה ובין ירידת פיריון העבודה, הירידה ב"השקעות בייצור, התעצמות הבנ"קים וירידת השכר הריאלי. כיצד גרמה לכל אלה הרפורמה של ועדת ב"ן-שחר?

אנטי-תמריץ

לעבודה

הרפורמה הורידה את המס השולי וגם את המס הממוצע על כל ההכנסות במשק. השכירים לא נהנו מהורדה זו בשיעור המס. מרכיבים רבים בשכרם, שעד אז היו משוחררים ממס, חוייבו מע"תה במס והדבר קיזז את ההורדה בשיעורי המס. לעומת זאת, עבור העצמאיים וחברות היתה ההורדה בשיעורי המס רווח נטו. שום ויתור לא נדרש מהם כתמורה. תוספת היוקר, שעד הרפורמה היתה משוחררת ממס, גדלה אומ"גם, אך חל עליה מיסוי מלא. ר"גרוע מכל (גם מן הבחינה של חוסר-שוויון בין השכיר לעצמאי וגם מן הבחינה של ההשלכות לג"בי המשק) היה המיסוי על התור"הוצאות לשכיר. ההכנסה החייבת במס של העצמאי אינה כוללת, ובצדק, את הוצאותיו לרכב, והר"צאות אחרות הקשורות בעבודתו (הוצאות היוצרות את ההכנסה), בזמן ששכרו החייב במס של ה"שכיר כלל מאז הרפורמה הוצאות אלה. הוצאותיו של השכיר נח"שבו לפתע כהכנסות לכל דבר לצורך המס, בשעה שהעצמאים והחברות המשיכו לנכות את הוצ"אותיהם מן ההכנסה החייבת במס. מיסוי הוצאות השכיר ומיסוי כל מרכיבי השכר ללא שום הבח"נה חיסל גם כל אפשרות לשלם לעובד בעד עבודה שמעל למיני"מום הנדרש. עד לרפורמה אפשר היה לפצות עובד בעד שעות עב"ר דה גוספות, בעד שיפור טיב עב"ר דתו, בעד פיריון גבוה יותר ובעד ביצוע עבודות מחוגן לשעות הר"עבודה הרגילות. הרפורמה חיסלה כל אפשרות לפיצוי ולתמריץ ל"שכיר, בגלל שיעורי המס הגבו"רים שהוטלו על הכנסות מסוג זה. יש להבין שעל כל הכנסה, מכל תוספת של עבודה או מאמץ חל מאז הרפורמה המיסוי השולי הגבוה. התוצאה: ירידה במורל הר"עבודה ובפיריון העבודה במשק, שני הדברים שבהם קיים הצורך הרב ביותר, אך מאז הרפורמה אין שום דרך לשלם עבורם.

זכור היטב מסע הצלב שקדם לרפורמה, שאותו ניהלו הכלכל"נים וכלי-התיקשורת נגד ה"עויר" תי"ם הכרוכים בתוספות השונות לשכר. אפילו ועדה מיוחדת קמה, ועדת ברקאי, כדי לחסל תוספת אחת מסויימת, את התוספת ה"ייחודית דווקא. בזמנו טענתי ש"אין אלה עיוותים, אלא אמצעים לשלם בעד עבודה. יש להודות שלא היו אלה אמצעים מושלמים, אך גם עיוותים לא היו. הם מילאו תפקיד חיוני, והרפורמה, במקום לספק למשק אמצעי מתוקן יותר למילוי תפקיד זה של תמריץ ל"עבודה, חיסלה את "העיוותים", ויחד איתם כל תמריץ לעליית ה"פיריון במשק.

בסופו של דבר לא ירד המס השולי וגם לא המס הממוצע, כפי שמר אשר אריאן, מנהל מחלקת המחקר במינהל הכנסות המדינה, שהיה בזמנו המזכיר של ועדת ב"ן שחר, מציי"ן במאמרו הרפורמה ב"חמש שנים לוועדת הרפורמה ב"מס הכנסה (ועדת ב"ן-שחר)", ב"רבעון הישראלי למיסים, הרפור"מה המליצה על עידכונים במדרי"גות המס, וזאת יש לציין בהחלט

יש לנו שם 30 שנה
יש לנו גם כתובת
אך חסר לנו סמל
גרפיקאי/ת

זוהי פניה המיועדת אליך אם את/ה מעוניין/ת להשתתף בתיכנונו ולהרויח 3000 שקל (כל הזכויות שמורות) עצב עבורנו סמל חדש.

"אילה" אופנה של חלוקים, נמנמות (פיז'מות) וכותנות (רק לגברות) השם חייב להיות בעברית תוספת של אנגלית לא תזיק AYALA הצעות יש לשלוח לת.ד. 2424 ת"א.

הסמל הזוכה ילווה אותך ואותנו לפחות עד 30 שנה.

לא לכלכלת הבחירות של ארידור,
לא למלחמת הבחירות של בגין בלבנון.

שם י"ם (שואל סוציאליסטי ישראלי)
ח.ד. 33076 ת"א

מועדון 5
לתרבות חדשה

רח' הס 5, תל-אביב
טל' 297263

יום שלישי ה-19
סירטו של
דויד ארנפלד
"אני אחמד"

בסיום דיון
בהשתתפות
גיבור הסרט
אחמד מסרארווה

מועדון פתוח בימי שלישי
משעה 8.30 בערב. התוכניות
מתחילות בשעה 9.00 בערב.

למדו קצרות
עברית 1/א אנגלית
במהירות ובהצלחה מובטחת
ב"אולפן נרגי" (בר-קנא)
ת"א: וייצמן 22, טל. 254826
חיפה: ביי"ם "במעלה" 04-664922

למד
צילום

קורסים למתחילים
מתשיכים ומתקדמים
"קמרה אובסקורה"
ת"א, ביאליק 23-658677
י-ם, בצלאל 6-233502

תן טרמפ
לחייל

עורך מישנה שבועון גדול
כפיון רב בכתיבה עיתונאית
מעוניין להשתלב
במטה בחירות מפלגתי
ח.ד. 37451, ת"א. 61 374